

У багатьох державних ВНЗ Німеччини можливе навчання англійською. При вступі абітурієнтові необхідно мати сертифікат TOEFL або IELTS (можливо й інший сертифікат, залежить від вишу), що підтверджує рівень знання англійської мови та відповідає вимогам певного університету.

Раніше в університетах Німеччини існували такі форми навчання та вчені ступені як магістр (*Magister*) та диплом (*Diplom*), з написанням магістерської або дипломної роботи відповідно. Магістр означав широкий профіль (як правило, у гуманітарних науках) з головним та кількома побічними предметами.

Наприклад: магістр філософії (головний предмет), педагогіки та історії. Так званий «диплом» означав закінчення факультету природничих наук, інженерні та економічні факультети також присвоювали диплом, а не магістра.

У зв'язку з участю Німеччини у Болонському Процесі (уніфікація європейської системи освіти) форми навчання «магістр» та «диплом» припиняють своє існування у 2010 році, натомість вводиться двоступенева система «бакалавр — майстер» (Bachelor — Master of Arts). Зараз у німецьких університетах йде реструктуризація відповідно до Болонського Процесу, цей процес викликає певні проблеми. Велика кількість студентів та деякі викладачі незадоволені введенням Болонського Процесу» [2, с. 215].

Зокрема, той обсяг матеріалу, що його раніше треба було обробити за 4 роки магістерського навчання, зараз треба засвоїти за 3 роки бакалаврату, що призводить до стресу та перевантаження. Модульна система та т. з. «кредитні пункти» (ECTS — European Credit Transfer System) також дають підстави для критики. Наукова діяльність вузів ФРН будується на концепції вищої освіти В. Гумбольдта, акцентуючої в процесі навчання поєднання учбової і наукової роботи. Виші займають центральне місце в науково-дослідному «ландшафті» [4, с. 28].

Список використаної літератури

1. Васюк О. Реформування вищої освіти Німеччини / О. Васюк // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 4. – С. 48-50.
2. Галус О.М. Порівняльна педагогіка : навч. пос. / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова. – К. : Вища школа, 2006. – 215 с.
3. Мельниченко Б. Система шкільної освіти у Федеративній Республіці Німеччини / Б. Мельниченко // Історія в школі. – 2001. – № 5. – С. 17-21.
4. Тихонова М.Г. Объединенная Германия: образовательная политика / М.Г. Тихонова // «Педагогика». – 1994. – №5. – С. 27-35.

Тетяна Скрильник

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ

Сьогодні дуже серйозно постала проблема забезпечення якості освіти не лише у нашій країні, а й у інших. Перші позиції щодо забезпечення якісної освіти посідає Фінляндія. Освіта цієї країни вивчається в усьому світі, а дехто і з країн прогне до такого розвитку навчання. Досвід Фінляндії є дуже цікавим і важливим для його осмислення. За останні роки неймовірно зріс інтерес багатьох країн до фінської системи освіти.

То хто ж така Фінляндія? Це восьма за площею країна Європи і найбільша малонаселена країна в Європейському Союзі. Фінляндія є парламентською республікою. Вона була заселена, коли закінчився останній льодовиковий період. З кінця 13 ст. територія сучасної Фінляндії поступово стала невід'ємною частиною Швеції.

Самі фіни не називають свою країну Фінляндією, для них це слово чуже, і має німецьке походження. У фінській мові навіть немає звуку «ф». Для них їхня країна — Суомі, а самі вони — суомалайсет (народ Суомі). Історію походження назв Суомі та

Фінляндія достеменно не встановлено. Раніше була поширена версія, що Суомі означає «країна боліт» [1].

З 1970-х років у Фінляндії змінилося 20 урядів та близько 30 міністрів освіти та був прийнятий закон про обов'язкову середню освіту. Фінська модель освіти набула статусу «унікальної». За часи реформування освіти країна створила «міцну» систему. Реформи передбачали стратегічний підхід у побудові викладацького потенціалу. Ця система поєднувала у собі співпрацю учнів та викладачів (учителів) у навчанні [2, с. 4].

Зміст освіти фінців зорієнтований на формування основних навичок для життя, а не «сухої» теорії. Існує безліч принципів організації навчального процесу у фінських школах. Основні:

- навчання відбувається з урахуванням до індивідуальних потреб учнів;
- навчання навичкам відбувається через безпосереднє сприймання;
- відбувається активне навчання через гру;
- «спіральне» навчання, тобто з кожним роком навчання відбувається поглиблене вивчення тої чи тої теми, а не повторення, як прийнято у нас;
- практика спільного викладання, тобто діти разом із учителем шукають відповіді на поставлені запитання, вирішення проблем, обмін ідеями та думками.

Система освіти Фінляндії складається з дошкільної, початкової, загальної, професійної та вищої освіти. Уся ця освіта є безкоштовною, адже освіта для дитини від 7 років є обов'язковою та триває 9 років, а також існує ще один додатковий рік для дітей, які хочуть покращити свої оцінки. Навчання у Фінляндії, зокрема вищої освіти, є безкоштовним не лише для самих фінців, а й для громадян ЄС.

Цікавим є те, що до третього класу учнів не оцінюють. З третього по сьомий клас використовують лише усні оцінки: «добре», «задовільно», «чудово», тобто не записують до щоденника чи зошита. Згодом діє десятибальна шкала оцінювання. Фінські коли використовують електронні щоденники для учнів, куди вносяться не лише оцінки дитини, а й інформація про відвідуваність, поведінку, коментарі вчителів, психолога, працівника з профосвіти. Самі ці оцінки не відіграють важливої ролі для вчителів та школи, а для школяра є лише стимулом для досягнення мети та здобуття нових знань. Тобто оцінка не є покаранням для дитини.

Відмітимо і такі особливості фінської школи:

- школа не має охорони чи високого паркану довкола школи. У них система автоматичних замків, тож школярі можуть потрапити у приміщення тільки відповідно до розкладу;
- сидіти за шкільною партою не обов'язково. Для максимально комфортного проведення часу школярам дозволено сидіти на підлозі чи на килимах;
- немає форми, діти можуть приходити навіть у піжамах;
- вчителі не практикують викликання учнів «до дошки». Під час уроку всі виконують завдання самостійно, а вчитель та його помічники контролюють і допомагають школярам. Учні можуть писати в зошитах олівцем і стирати написане хоч сотню разів;
- уроки на свіжому повітрі є невід'ємною складовою фінської школи. Також кожної перерви вчителі виводять дітей на свіже повітря;
- фінські діти практично не отримують домашніх завдань. Батькам замість навчання вдома рекомендують зводити дітей у музей, галерею, на пікнік, у басейн тощо.

Класи у фінських школах є зовсім невеликими, вони вміщують до двадцяти учнів. Атмосфера у школи розслаблена. Будівлі є дуже чистими та охайними, що школярі часто ходять у шкарпетках, без взуття. Здебільшого школи створюються за індивідуальними проектами, з попереднім обговоренням нюансів з педагогами та учнями.

На диво, професія вчителя у Фінляндії є дуже популярною і це не пов'язано з високою заробітною платою, адже вчитель отримує близько 17 тисяч євро на рік. Освітня

політика країни робить професію вчителя високопошанованою та заохочує молодих кваліфікованих спеціалістів до роботи з дітьми [3; 4].

Роль педагогічних кадрів та керівників навчальних закладів у системі освіти у своїй книзі «Менеджмент в освіті» описав Арі Покка. У цій книзі написано про принципи та систему освіти, за якою працюють фінські шкільні управлінці.

В одному із інтерв'ю, Арі Покка розповів про те, як шкільні директори разом із педколективом визначають концепцію ремонтних робіт в навчальних закладах та навіть архітектурний стиль та оснащення шкільних новобудов. Покка додає, що педагоги напряму співпрацюють з архітекторами та будівельниками. В якості прикладу він згадує власну школу. В цій школі на вимогу шкільного колективу система опалення створена за двома принципами: традиційним та за рахунок використання сонячної енергії. Таким чином, вчителі можуть якісно та наглядно демонструвати своїм учням екологічну технологію на уроках хімії.

"Саме завдячуючи безпосередній участі шкільних керівників у процесі облаштування, фінські школи дуже добре продумані з архітектурної точки зору та змістовного наповнення об'єктів, розташування навчальних та зон відпочинку. Фінські школи не відрізняються розкішшю, але вчителі працюють в гарних класах та використовують для роботи найсучасніше обладнання та матеріали", – говорить Покка [8].

«Однією з засадничих вихідних точок будь-якої системи цінностей школи є повага до дітей та підлітків, а також визнання студента повноцінним членом шкільної спільноти. Розуміння того, що студенти навчаються не для директора, вчителів, репутації школи або батьків, а для себе, для того, щоб домогтися успіху у власному житті, непомітно, але сильно впливає на формування цінностей у системі керування та управління школою по-фінськи. Як для школи, так і для системи керування та управління школою головною цінністю є право студента бути активним членом своєї шкільної спільноти», – вважає Арі Покка [5].

«Дитина має бути щасливою»- про це говорить концепція дитиноцентризму. Ця концепція полягає у тому, що кожна дитина має доступ до якісної освіти. Також діти повинні отримувати задоволення від перебування у школі, а не приходити аби просто посидіти. Учні не мають тиску у навчанні, тобто вони навчаються для себе, а не для когось. Ще фінські діти мають спеціального вчителя для додаткової підтримки. Також «незадовільна» оцінка розглядається не як покарання, а як стимул покращити певну навичку [7, с.13-15].

Незважаючи на неймовірні результати, яких досягла Фінляндія, у вдосконаленні системи освіти вона зупиняється не планує. Минулого року країна приступилася до впровадження радикальних реформ освіти, які коли-небудь були втілені державою- це скасування традиційного навчання предметів і заміна його навчанням окремих тем. Ця реформа вже розпочалася зі столиці країни — Гельсінкі. Організатори та учасники реформування стверджують, що країні тепер потрібен інший вид освіти для підготовки людей до життя. Дані, представлені Міністерством освіти Фінляндії, демонструють, що школярі вже отримують користь від реформи, показники їх успішності покращилися. На даному етапі реформи гелсінські школи зобов'язані проводити навчання за окремими темами як мінімум один раз на рік протягом декількох тижнів. У всіх фінських школах реформу буде запроваджено до 2020 року [6].

Отже, основна мета освітньої політики полягає у тому, що дитина може здобувати освіту незалежно від віку, місця проживання, майнового стану, адже освіта є безкоштовною, статі чи рідної мови. Фінська система освіти спрямована на те, щоб виховати та навчити справжню еліту країни.

Список використаної літератури

1. Історія Фінляндії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.infofinland.fi/ru/information-about-finland/basic-information-about-finland/finnish-history>
2. Володин Д.А. Современное образование в Финляндии: национальные реформы в Европейском контексте: автореф. дисс. на соиск. ученой степени канд. пед. наук / Д.А. Володин. – СПб, 2011. – 23с.
3. Sahlberg P. Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland & Teachers College Press. 2011.-208p.
4. 7 принципів фінської освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://starylev.com.ua/club/article/7-pryncypiv-finskoji-osvity> (дата звернення: 03.10.19).
5. Чому фінська освіта є успішною: живий діалог з Арі Покка [Електронний ресурс]- Режим доступу : <https://ucu.edu.ua/events/chomu-finska-osvita-ye-uspishnoyu-zhyvyj-dialog-z-ari-pokka/> (дата звернення: 3.10.19).
6. Education in Finland 2020 [Electronic resource]: <https://www.knowledgeoftheday.com/2019/03/12/finland-new-education-system/> (дата звернення: 3.10.19).
7. Лохвицька Любов Дошкільна освіта Фінляндії: погляд зсередини / Л. Лохвицька // Дошкільне виховання. – 2017. – № 6. – С. 13-15.
8. Інтерв'ю Арі Покка [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EoQdI3zISg0> (дата звернення 3.10.19).

Вероніка Бондаренко

ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО НА ПОСТАТЬ ВЧИТЕЛЯ

Насамперед освіта людини це її духовне обличчя, і тому це є дуже важливий аспект життя особистості. На ряду з батьками виховує людину ще й суспільство, тобто навчальний заклад, в якому місце батьків займає вчитель. Людина навчаючись не тільки здобуває освіту а виховується, регулює поведінку, вдосконалює здібності та набуває соціальної зрілості, звісно це повинно залежати від досвідченого, надійного, мудрого педагога, який є відповідальним до своєї професії. Ця думка належить і Василю Олександровичу Сухомлинському, який це широко розкриває у своїй збірці "Про розумове виховання" . Багато науковців досліджують творчу особистість вчителя на основі педагогічної системи В.О. Сухомлинського, такими представниками є М. Мухін, М. Антонець, А. Борисовський. Вивчаючи думку Василя Сухомлинського вагомий внесок у розвиток діяльності вчителя зробили : О. Савченко, Н. Безлюдна, І. Волков, К. Крамчаніков, І. Волощук та інші.

Метою нашої статті є розкриття ідей та поглядів В. О. Сухомлинського на особистість вчителя та визначити актуальність його думок у сучасному розвитку освіти. Головною ціллю педагогічної творчості Василя Олександровича є формування всебічного розвитку людини як особистості і звісно залежність від невід'ємного впливу вчителя на це.

Сам Василь Олександрович Сухомлинський є українським радянським педагогом, публіцистом, письменником, поетом. Він є автором 48 монографій, близько 30 книг, написав понад 600 статей, 1500 казок та оповідань для дітей. Вже в 17 років він став вчителем заочної школи.

Саме виховання людяності та гуманізму повинно бути головнішим завданням школи й учителя, на це наголошує В.О. Сухомлинський, він поставив високі вимоги до вчителя, розглядаючи його як авторитет, товариш, люблячий наставник та розумний друг для учнів, де зрозуміло описує в книзі «Серце віддаю дітям». У багатьох своїх працях він характеризує процес спілкування учителя з учнями як закономірність виховування,